

XX a. MUZIKOS TEORINĖS SISTEMOS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių ir anglų kalbomis		Kodas	Studijų programa (-os)	
XX a. muzikos teorinės sistemos / The 20th Century Musical Systems		M184920	<i>Meno teorija (muzikologija), Kompozicija (akademinė kūryba)</i>	
Dėstytojas (-ai)			Padalinys	
Koordinuojantis:	prof. habil. dr. G. Daunoravičienė		Muzikologijos katedra	
Kitas (-i):				
Studijų pakopa		Dalyko (modulio) tipas		
Antroji (magistrantūros)		Privalomas		
Igyvendinimo forma	Vykdyimo laikotarpis / Studijų programa		Dėstymo kalba (-os)	
Auditorinė, mišri, nuotolinė	I kursas, II semestras / <i>Meno teorija, (muzikologija), Kompozicija (akademinė kūryba)</i>		Lietuvių k.	
Reikalavimai studijuojančiajam				
Išankstiniai reikalavimai		Gretutiniai reikalavimai (jei yra)		
Menų, humanitarinių mokslų ir kt. studijų krypties bakalauro lygio išsilavinimas		Nėra		
Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis valandomis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos	
5	133	46	87	
Dalyko tikslas				
Išmokyti kritiškai vertinti XX a. muzikos teorijos idėjas ir įvaldyti modernias analizės technikas; sistemškai apibendrinti XX a. muzikos teorinių sistemų plėtotę santykyje su kūryba, padėti pasirengti tiriamajam darbui, doktorantūrai ir sėkmingai profesinei veiklai.				
Trumpa dalyko (modulio) anotacija (iki 500 simbolių)				
Dalykas <i>XX a. muzikos teorinės sistemos</i> yra skirtas kritinei XX a. muzikos teorijos modelių interpretacijai. Paskaitų ir seminarų metu analizuojama XX a. muzikos teorinės minties evoliucija, sisteminamos žymiausių teorinės muzikologijos atstovų (H. Schenkerio, R. Réti, H. Cowello, P. Hindemitho, L. B. Meyerio, M. Babbito, A. Forte, K. Stockhauseno, O. Balakausko, J. Kristevos, R. Bathes'o, H. Bloomo, R. Coheno ir kt.) teorinės pažiūros ir išgryninamos joms būdingos analizės technikos. Didžiausias dėmesys skiriamas redukcinio pobūdžio formalistinės bei hermeneutinės krypties teoriniams modeliams ir jų kritikai. Analizuojant modernizmo ir postmodernizmo partitūras, metodiškai formuojami šiuolaikinių kūrinių analizės įgūdžiai, taikomos naujausios analizės technikos, skatinama šiuolaikiška jų sintezė. Dalykas suteikia moderniosios XX a. muzikos teorijos epistemologijos pagrindus, akcentuoja originaliausias ir perspektyviausias išvalgas ir moko kūrybiškai jas interpretuoti. Paskaitų metu apžvelgiami svarbiausieji teoriniai ir metodologiniai konkrečios temos aspektai, išskiriamos perspektyviausios teorinės idėjos, stebima jų kilmė bei sklaida, atliekamos praktinės XX a. – XXI a. pradžios kompozicijų analizės, taikant konkrečių teorinių sistemų žinias ir jų suformuotus tyrimo metodus. Seminarų metu studentai atsiskaito savarankiškai atliktas užduotis: t. y. jų pačių pasirinktų kūrinių analizės, kurioms taikomas studijuojamas teorinis modelis ir jam charakteringa analitinė interpretacija. Skatinamas kritinis požiūris, kontekstualios išvalgos - retrospekcija ir prospekcija, inicijuojamos diskusijos, kurių metu siekiama palyginti skirtingas teorines tradicijas, atskleisti jų kilmę, priežastis ir sklaidą, taip pat sąsajas su muzikos epistemologijos aktualiuoju kontekstu. Remiantis konkrečiomis teorijomis, studentai skatinami išvelgti svarbiausius aptariamų partitūrų kompozicinius aspektus, kūrybinės praktikos ir teorinės minties sąsajas, taip pat metodiškai taikyti konkrečioms teorinėms sistemoms būdingas analizės technikas.				

Numatomi programos studijų rezultatai	Numatomi studijų dalyko (modulio) studijų rezultatai	Dalyko studijų metodai	Studentų pasiekimų vertinimo metodai
Žinos, gebės įvardyti ir kritiškai įvertinti konkretaus kultūros (etninės ir profesionaliosios) ir meno (muzikos, teatro, kino) reiškinių, periodo ar problemos dėsninumus, susieti juos su naujausiais mokslinių tyrimų rezultatais ir teorinėmis prielaidomis. (<i>Meno teorija, I.1</i>) Žino muzikos kūrybos stilius, žanrus, komponavimo būdus, technikas ir technologijas ir	Studentas gebės taikyti moderniausias analitines metodikas XX a. – XXI a. pradžios kūrinių analizėms, išvelgs galimybę jas sintezuoti atsižvelgdami į konkretų analizės objektą	Aiškinimas, seminarai, savarankiškas darbas	<i>Kaupiamasis balas:</i> darbas seminarų ir paskaitų metu (žodžiu ir raštu),

gebės šiomis žiniomis pagrįsti originalios kūrybinės veiklos sprendimus (<i>Kompozicija, 1.1</i>)		egzaminas (raštu)
Žinos tradicines ir šiuolaikines menotyros lauko formas, meno ir mokslo tendencijas, menotyros ir kitų humanitarinių mokslų metodus ir gebės juos taikyti atliekant savarankišką kūrybinį darbą ir mokslinį ir (ar) taikomąjį tyrimą (<i>Meno teorija, 1.2</i>) Išmanys kompozitoriaus veiklos ypatumus, suvoks muzikos teorijos ir interpretacijos tradicijų sąsajas su įvairiais meninės ir kultūrinės veiklos kontekstais, gebės pasirinkti ir taikyti žinių šaltinius, pažangius (tinkamus ir (arba) reikiamus) meno tyrimų būdus, įgyvendindamas individualius kūrybinius projektus (<i>Kompozicija, 1.2</i>)	Studentas gebės argumentuotai nagrinėti ir kritiškai vertinti žymiausių teorinės muzikologijos atstovų teorinius modelius ir analizės technikas; bus pasiruošęs jas įkontekstinti į bendrąjį teorinį diskursą Bus sukaupęs savo mokslinei ir kūrybinei veiklai būtiną teorinių žinių pagrindą, reikalingą rašant mokslo / tiriamąjį darbą, rengiantis doktorantūros studijoms ir (ar) reiškiantis profesinėje veikloje	
Gebės savarankiškai kaupti, analizuoti, apibendrinti ir interpretuoti sukauptą informaciją, meno ir kultūros reiškinių kontekstus, jų priežastinius ryšius, formuluoti ir plėtoti kritiškai argumentuotas idėjas ir jas pagrįsti (<i>Meno teorija, 1.3</i>)	Studentas gebės kritiškai vertinti XX a. modernizmo ir postmodernizmo teorinių modelių konceptualiąsias idėjas, jų pranašumus ir trūkumus.	
Gebės kritiškai ir analitiškai vertinti informaciją, generuoti ir įgyvendinti naujas idėjas, tyrinėti šiuolaikinį meninį ir kultūrinį kontekstą, išvystyti naujas idėjas ir jas įgyvendinti individualiai ir grupėje, taikydamas įvairius menotyros principus ir metodus (<i>Meno teorija 3.2</i>) Gebės lyginti, analizuoti ir kritiškai vertinti sudėtingas muzikines struktūras, komponavimo principus ir kūrybinius procesus, taikydamas įgytas žinias ir gebėjimus kūrybinėje praktikoje ir atliekant meninį tyrimą (<i>Kompozicija, 2.1</i>)	Bus susipažinęs su daugelio XX a. kompozitorių-teoretikų mokslinėmis koncepcijomis, kurias gebės taikyti tiriamojame ir (ar) kūrybinėje veikloje.	

Temos	Kontaktinis darbas					Savarankiškas darbas	Savarankiškų studijų užduotys
	Teoriniai užsiėmimai	Grupiniai užsiėmimai	Individualūs užsiėmimai	Iš viso kontaktinio darbo valandų	Savarankiškas darbas		
Muzikos teorinės sistemos							
1. Įvadas, dalyko temų, pagrindinės literatūros ir temų pristatymas. Redukcinės analizės technikos. Heinricho Schenkerio teorija ir jos sudėtinės dalys. Kompozicinės struktūros planai. <i>Ursatz</i> . Prolongacija.	3	1				6	Nurodytų šaltinių sisteminimas ir analizė. Pasirinktų kūrinių analizių parengimas taikant studijuojamą teorinį modelį ir jam būdingą analizės techniką. Pasiruošimas paskaitoms, seminarams ir egzaminui.
2. Heinricho Schenkerio redukcinių analizės metodas ir praktika. Muzikos formos teorija. Redukcinio metodo praktika	2	1				6	
3. Schenkerio idėjų vertinimas ir tolesnė sklaida. Postšenkerizmas, redukcionizmo ir hierarchijų idėjų sklaida (Felix Salzer, Avram Naom Chomsky, Lerdahl ir Jackendoff, de Célestin Deliege kt.).	2	1				6	

4. Rudolpho Réti mikrotematizmo teorija ir jos pasekėjai. Tematinis procesas (Réti) ir funkcinė analizė.	2	1			6
5. Pauliaus Hindemitho harmonijos teorijos pagrindai (I). <i>Reihe 1</i> ir <i>Reihe 2</i> , jų akustinio pagrindimo prielaidos.	2	1			6
6. Pauliaus Hindemitho harmonijos teorijos pagrindai (II). Analizės technika. Idėjų vertinimas ir teorinio diskurso tąsa.	2	1			6
7. Muzikos laikas: Henry Cowello idėjos ir jų rezonansai K. Stockhauseno ir C. Nancarrowo darbuose.	2	1			6
8. Leonardo B. Meyerio muzikos stiliaus teorija ir jos kontekstai. Implikacijos – realizacijos modelis (konjunkciniai ir disjunkciniai atvejai).	2	1			6
9. Milto Babbitto – Alleno Forte'o seto analizės teoriniai metmenys (I). Norminio seto (seto antraštės, pagrindinės formos, intervalų vektoriaus) samprata.	2	1			6
10. M. Babbitto – A. Forte'o seto analizės teoriniai metmenys (II) bei analizės praktika. Setų segmentavimo principai, kondensuota partitūra, kūrinių harmoninis turinys, setų redukcijos principai. Setų komplekso idėja.	2	1			6
11. Richardo Cohno neorymaniškos teorijos (Neo-Riemannian Theory - NRT) pagrindai: triada, parsimoninė balsavada, transformacijos, triadų „tinklas“.	3	1			6
12. Neorymaniška (NRT) XX. a. konsonansinės harmonijos koncepcija: PLR triadų grupės operacijos. NRT sistemos realizacija kūrybinėje terpėje.	2	1			6
13. Osvaldo Balakausko kompozicinė-teorinė sistema „Dodekatonika“ ir jos teorinė aplinka. Sistemos projekcija Balakausko kūryboje.	2	1			6
14. Postmodernistinė muzikos kompozicija intertekstualumo teorijos požiūriu (H. Bloomo, R. Bartheso, M. Tomaszewskio ir kitų teorinės idėjos).	2	1			4
15. Kurso apibendrinimas ir pasiruošimo egzaminui aptarimas.	2				5
Iš viso:	32	14	0	0	87

Vertinimo strategija	Svoris, proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas paskaitų metu	15	Viso semestro metu	Vertinama 10 balų sistema. Galutinis vertinimas yra sudėtinis ir apskaičiuojamas taikant šiuos koeficientus: <ul style="list-style-type: none"> darbas paskaitų metu * 0,15 Seminarų užduočių atsiskaitymas * 0,35 egzamino darbas (raštu) * 0,5 <ul style="list-style-type: none"> Paskaitų metu vertinamas aktyvus studentų dalyvavimas, užduodami klausimai, diskusija su kolegomis ir dėstytoju, gebėjimas apibendrinti, įk kontekstinti svarstomas problemas, nurodyti atitinkamus pavyzdžius, išvelgti kontekstus ir perspektyvą. Seminarų metu vertinama savarankiškai atliktos analitinės užduoties kokybė, gebėjimas įsisavinti konkrečios paskaitos temos medžiagą, ją išplėsti savarankiškais šaltinių studijomis. Egzamino rašto darbe vertinamas įsisavinto kurso teorinių žinių gylis ir apimtis, taip pat gebėjimas jas savarankiškai taikyti analitinėms užduotims atlikti. Testuojama studento kritinio mąstymo branda, jo gebėjimas remtis moderniais moksliniais tyrimais bei metodologinėmis prielaidomis, taip pat kūrybiškumas sprendžiant teorinės epistemologijos profesines užduotis.
Seminarai	35	Viso semestro metu	
Egzaminas	50	Egzaminų sesijos metu	

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomi studijų šaltiniai				
Algirdas Ambrazas, sud. G. Daunoravičienė	2019	<i>Die Lehre von Heinrich Schenker im musikwissenschaftlichen Kontext des 20. Algirdas Jonas Ambrazas. De musica,</i>	Psl. 232-242	Vilnius: LMTA
Audronė Jurkėnaitė	1998	<i>Heinricho Schenkerio teorinės sistemos sklaida 8-9 deš. JAV muzikologijoje</i>	Magistro darbas	Vilnius LMA
Audronė Jurkėnaitė	1996	<i>Teoriniai ir praktiniai seto analizės aspektai.</i>	Bakaluro darbas	Vilnius: LMA
Audronė Jurkėnaitė	2000	<i>Seto analizės teorijos metmenys. Lietuvos muzikologija</i>	, T. 1: 16-30	Vilnius: Gervėlė
Milton Babbitt	1961	<i>Set Structure as a Compositional Determinant. Journal of Music Theory.</i>	, Vol. 5	
Heinrich Schenker, Translated and edited by Ernst Oster.	1979	<i>Free Composition (Der freie Satz).</i>		New York: Longman Inc., 1979.
Холопов Юрий	2005	<i>Музыкально-теоретическая система Хайнриха Шенкера</i>		Москва: Композитор
Charles J. Smith	1996	<i>Musical form and Fundamental structure: An investigation of Schenker's „Formenlehre“. Music Analysis</i>	Vol. 15, 2 – 3	
London J., Rodman R.	1998	<i>Musical genre and Schenkerian, Analysis. Journal of Music Theory,</i>	Vol. 42, 1.	London
Nicholas Cook	1987	<i>A Guide to Musical Analysis. London: J. M. Dent and Sons Ltd.,</i>		Vilnius, Lietuvos mokslų akademijos leidykla
Fred Lerdahl and Ray Jackendoff	1983	<i>A Generative theory of Tonal Music.</i>	No. 1.	Cambridge: MIT Press
Fred Lerdahl.	1992	<i>Cognitive Constraints on Compositional Systems, Contemporary Music Review</i>	, 6 (2): 97-121.	
William Drabkin, Edited by Thomas Christensen	2001	<i>Heinrich Schenker. The Cambridge History of Western Music Theory.</i>	p. 812-846	Cambridge University Press
Réti Rudolph	1961	<i>The Thematic Process in Music</i>		Faber & Faber
Голубков Сергей Валерьевич.	1999	<i>Проблема музыкального единства в теоретической концепции Рудольфа Рети. Музыкальная академия,</i>	№ 1: 213–217	
Cook, Nicholas	1987	<i>A Guide to Musical Analysis</i>		Oxford: OUP
Morgan, Paula	2015	<i>Grove Music Online.</i>	Retrieved 16 November 2015	
Ian Bent	1978	<i>Analysis, with a Glossary by William Drabkin. London. Journal of the Royal Musical Association</i>	Vol. 115, No. 1 (1990), pp. 111-122	New York – London, W. W. Norton and Company
Hans Keller	1957	<i>Functional Analysis: its Pure Appreciation. MR.</i>	xviii (1957), 202–6; xix (1958), 192–200; see also MR, xxi	

Paul Hindemith	1947	Unterweisung im Tonsatz. Bd. I Theoretischer Teil. Mainz. The Craft of the Music Composition.	Vol. I and II.	New York
Bruhn, Siglind	2005	<i>The Musical Order of the World: Kepler, Hesse, Hindemith.</i> Interplay, No. 4. Hillsdale.		NY: Pendragon Press
Henry Cowell, David Nicholls	1996	<i>New Musical Resources</i>		Cambridge University Press
Karlheinz Stockhausen	1957	...how time passes... published in the English edition of "Die Reihe"	Vol. 3 (1959): 10-40	https://www.scribd.com/doc/294346982/Stockhausen-How-Time-Passes
Desbruslais, Simon	2019	<i>The Music and Music Theory of Paul Hindemith</i>		Woodbridge: Boydell Press
Kyle Gann	1995	<i>The Music of Conlon Nancarrow Music in the Twentieth Century.</i> Arnold Whittall		Cambridge University Press
Leonard B. Meyer	1989	<i>Style and Music: Theory, History, and Ideology</i>		Chicago and London: The University of Chicago Press
Leonard B. Meyer	1997	Muzikos reikšmė ir informacijos teorija. <i>Baltos lankos</i>	Nr. 9: 206-226	Vilnius: Baltos lankos
Leonard B. Meyer	1997	Apie mokslus, menus ir humanistiką. <i>Muzika kaip kultūros tekstas.</i> Sud. Rūta Goštautienė	p. 60-103	Vilnius: Apostrofa
J. Dunsby, A. Whittall	1988	<i>Music Analysis in Theory and Practice</i>	p. 94-99	London and Boston: Faber Music
Rūta Goštautienė	1997	<i>Leonarfas B. Meyeris, Muzika, menai ir idėjos: žvilgsnis po trisdešimties metų.</i>	Nr. 9: 183-205	Baltos lankos
Milton Babbitt	1997	<i>The Function of Set Structure in the Twelve-Tone System, Music Theory Spectrum</i>	Vol. 19 Nr. 1, p. 93-103	
Allen Forte	1977	<i>The structure of Atonal music</i>	2-nd edition	London: New Heaven
Straus, Joseph N.	1990	<i>Introduction to Post-Tonal Theory</i>		Prentice-Hall
Milton Babbitt	1961	<i>Set Structure as a Compositional Determinant, Journal of Music Theory</i>	V: 86-108	
Allen Forte	1964	A Theory of Set-Complexes for Music. <i>Journal of Music Theory</i>	Vol. 8, No. 2, p. 136-183	
George Perle	1972	<i>Serial Composition and Atonality: an Introduction to the Music of Schoenberg, Berg, Webern</i>		University of California Press
Osvaldas Balakauskas, sud. R. Gaidamavičiūtė	2000	<i>Osvaldas Balakauskas: Muzika ir mintys,</i>	p. 169-206	Vilnius: Baltos lankos
Гражина Дауноравичене	2019	<i>Теоретическая система в статье О. Балакаускаса «Додекатоника» (1997): дискурс композиторского творчества, Журнал общества теории музыки</i>	2019:4 (28), с. 18-58	Москва: Гос. Консерватория им. П. И. Чайковского
Gražina Daunoravičienė	2018	<i>Compositional System of Osvaldas Balakauskas: An Attempt to Restorev the Theoretical Discourse. In; Musicological Annual, edited by Gregor Pompe</i>	LIV/2: 45-95	Ljubliana: University of Ljubliana; Filozofska Fakulteta

Roland Barthes, Transl. Stephen Heath.	1977	The death of the author (1968). <i>Image/Music/Text.</i>	p. 61-67	New York: Hill and Wang, 1977.
Harold Bloom	1997	<i>The Anxiety of Influence: A Theory of Poetry</i>		New York: Oxford University Press,
Audra Versekėnaitė	2004	Dies irae sekvencijos adaptacija XX a. muzikoje. Muzika muzikoje: įtakos, sąveikos, apraškos	p. 19–44	Vilnius: LKS
Audra Versekėnaitė	2008	<i>Intertekstinės sekvencijos Dies Irae ir XX a. kompozicijų sankirtos. Lietuvos muzikologija</i>	t. 9: 90- 07	Vilnius: LMTA
Michael L. Klein	2005	<i>Intertextuality in Western Art Music</i>		Indiana University Press
Gražina Daunoravičienė	2006	<i>W. A. Mozarto muzika „tekstų tinklo“ sankirtose. Lietuvos muzikologija</i>	t. 7: 51-67	Vilnius: LMTA
Laura Kasčiukaitė	2010	<i>Praeities muzikos adaptacijos lietuvių neoromantikų kūryboje, Lietuvos muzikologija</i>	t. 11: 55-74	Vilnius: LMTA
Richard Cohn	1997	Neo-Riemannian Operations, Parsimonious Trichords, and their 'Tonnetz' Representations. <i>Journal of Music Theory</i>	41, No. 1:1-66	
Dmitri Tymoczko	2012	The Generalized Tonnetz. <i>Journal of Music Theory.</i>	56/1:1-52	https://dmitri.mycpanel.princeton.edu/tonnetzes.pdf
Lewin, David	2006	<i>Generalized Musical Intervals and Transformations.</i> Press.	2nd ed.	New York: Oxford University Press
Rehding, Alexander	2003	<i>Hugo Riemann and the Birth of Modern Musical Thought</i>		Cambridge: Cambridge University Press

Patvirtinta Muzikologijos katedros: data, protokolo Nr.	2020-12-29	Nr. 2
Registracijos studijų dalykų (modulių) registre Nr. ir data	R(20)-66	2020-12-31